

IBDIS

Editor: *Vasile Burlui*

Redactor: *Luiza Gherghelaș*

Tehnoredactare & Copertă: *Oana Iacob*

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MANOLE, GICĂ

Memoriile sergentului Anichitei / Gică Manole. - Iași : Cartea
Românească Educațional, 2022

Conține bibliografie

ISBN 978-606-057-238-1

821.135.1

Grupul Editorial Cartea Românească Educațional

Copyright © Editura Cartea Românească Educațional, Iași – 2022

Adresa: IAȘI, Bd Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 2 – 700124.

www.ecredu.ro

GICĂ MANOLE

Memoriile sergentului Anichitei



Cartea Românească
EDUCAȚIONAL

CUPRINS

Despre rostul întâmplării	7
<i>Memoriile sergentului Anichitei</i>	17
1916	19
1917	34
1918	64
<i>Anexe</i>	75
Fotocopiile memoriilor	87
Un conflict îndelung așteptat: Primul Război Mondial (1914 - 1918).....	127
Note cu privire la Marele Război pentru întregirea României (1916-1919)	141
I. România în fața idealului național Consiliul de Coroană (3 august 1914) și neutralitatea. O moarte necesară și salvatoare (Carol I)	143
II. Ardealul sub teroare ungurească. Tratatul de alianță cu Antanta (4 august 1916). Consiliul de Coroană de la Cotroceni (14 august 1916) – eveniment istoric horâtător pe drumul înfăptuirii unității naționale	162
III. Consiliul de Coroană de la Cotroceni (14 august 1916) – eveniment istoric horâtător pe drumul înfăptuirii unității naționale.....	174

IV. Catastrofa României din toamna-iarna anului 1916. Refugiul în Moldova. Vinovăția Rusiei	187
V. Refacerea miraculoasă a armatei române. Conte de Saint-Aulaire despre români. Glose despre „calitățile” profesorului român dintotdeauna. Rusia se prăbușește (1917)	194
VI. Trădători ai cauzei naționale: C. Stere, mitropolitul Conon, V. Mangra, Verzea, Al. Sturdza	210
VII. Victoriile anului 1917. Capitulara Rusiei. Dictatul de la Buftea-București. Triumful final.....	221
Note.....	237
ADDENDA.....	246
Singurătatea celor plecați	262

1916

1 iulie 1916

Mă afluam în orașul Dorohoi pentru a cumpăra taban pentru casă, când am auzit, de la un om din Dersca, că, acasă, mi-a venit ordinul de chemare; m-am grăbit a ajunge acasă, și m-am dus la postul de jandarmi, de unde am primit ordinul de chemare, numai pe 20 de zile.

2 iulie 1916

După-amiază am plecat la gara Dorohoi, și am luat direcția Hanul Conachi, unde, după ce am sosit, ne-a trimis la campania a II-a; am stat o zi, iar a doua zi ne-am echipat cu muniția de războiu și ne-am îmbarcat în seara zilei de 4/5 iulie; și am plecat la Focșani, pentru școală, 20 zile, la tunurile de 53.

5 iulie 1916

Prezent la școala Focșani.

6 iulie 1916

Am fost ales, ca secretar, spre a lucra 120 regulamente, la schopirograf, și am lucrat 15 zile, în obuzieri, fără a face instrucție; după ce am terminat regulamentul am căpătat, ca recompensă, 3 zile de permisie de la dl. căpitan Cerbu din Regimentul 69 Infanterie din Dorohoi, care era mai mare pe școală.

16 iulie 1916*Am plecat acasă, iar la 20 iulie m-am întors la școală.***26 iulie 1916**

A fost în inspecție dl. maior, iar după inspecție, iarăși, neam dus la hanul Conachi. Sergenții Pământ, Ariton, Codreanu, Pricop s-au mai dus pe-acasă, însă eu, nu.

Am stat 4 zile, aici, și ne-am echipat complet, apoi ne-au trimis la Târgoviștea, unde ne-au vărsat la Regimentul 62 Infanterie. După 6 zile, ne-au sosit tunurile de la Arsenal. După alte 6 zile, ne-au făcut inspecție, și, cu multă rugămintă, am căpătat 3 zile permisie; la plecarea mea acasă, am cumpărat soției mele o bluză, albă, necusută, de vară.

1 august 1916

Am făcut instrucție în toate zilele, până în ziua de 13 august; am plecat, pe jos, direcție necunoscută. Am ajuns în gara Târgoviștea în ziua de 13 august, ora 5:30 p.m.

14 august 1916

În această zi am îmbarcat, la ora 8 a.m., tunurile, chesoanele și căruțele. Ora 2 p.m.: am plecat în direcția Titu; aici am schimbat trenul pentru Vârciorova. Plecat ora 6 p.m. de la Titu, și am ajuns în Pitești la ora 9:40 p.m.; am stat, în tren, toată noaptea.

La ora 12, noaptea, în gara Pitești, ne-a sunat mobilizarea; sunau clopotele la toate bisericile, băteau tobele și cânta muzica iar soldații cântau cântece ostășești. Noi ne-am deșteptat, din vagon, și ne-am închinat, să ne-ajute Dumnezeu, cu bine, în calea noastră.

15 august 1916

La ora 6:40, a.m.: am ajuns în Slatina, unde am debarcat; și am plecat în oraș spre a ne găsi cantonamente. Am găsit un loc viran; am făcut parc și corturi.

16-17 august 1916*Am stat pe loc.***18 august 1916**

Plecat la Regimentul 22 Artilerie, la instrucție. Aici nu se găsea băutura. Prăvăliile erau închise.

19-23 august 1916*Făcut instrucție.***24 august 1916**

Primit ordin să plecăm. S-a dat hrana pe 3 zile și rația de rezervă, tot pe 3 zile.

Ora 2:30 p.m.: luat direcția spre Piatra Olt, trecut prin satele Slătioara, Crivina și Piatra-Olt. Ajuns în gară, am făcut corturi și am așteptat ordine.

25 august 1916*Nimic nou.***26 august 1916**

Venit ordin să plecăm: direcție necunoscută. Am îmbarcat la ora 10:30 a.m. Plecat la ora 1 p.m., cu trenul, spre București.

27 august 1916

Eram pe drum. Ajuns la Chitila, am stat 6 ore; de aici am luat drumul spre Oltenița.

28 august 1916

Ajuns în stația Budești la 6:20 a.m.; am debarcat și am pornit spre Valea Popei, pe jos.

Am trecut prin satele Budești, Radovanu și Valea Popei, unde am cantonat într-o grădină de pomi, în marginea satului. În acest sat era cultură multă de tutun.

29 august 1916

Ora 2 p.m.: venit ordin să plecăm spre satul Chirnoși, 7 km de Dunăre; aici am cantonat pe la casele oamenilor.

30 august 1916

Nimic nou.

31 august 1916

Plecat la gara Pitești, după muniție. Nu ne-am dus până la gară, ci ne-am întors înapoi din apropierea gării, fără muniție, și am oprit lângă o miriște cu dl. locotenent și dl. sublocotenent Alexandrescu; și am mâncat foarte multă mure.

1 septembrie 1916

Regimentul 5 Obuziere a început a bombarda orașul Turtucaia și a dărâmat o biserică. Am plecat din nou la gara Budești, după muniție, și ne-am întors la ora 11, noaptea.

2 septembrie 1916

Venit ordin să plecăm; la ora 3 p.m. am plecat din satul Chirnoși spre Budești; am stat toată noaptea în gară, spre a ne îmbarca a doua zi.

3 septembrie 1916

Am îmbarcat bateria a III-a la 8 a.m., bateria a II-a, la 10 a.m., aceeași zi, bateria I și bateria noastră la ora 12:40, p.m. Am plecat din gară la ora 1 p.m. spre București. Ajunși în gara de nord (Obor) la ora 2:45, p.m. La ora 3 p.m. am luat direcția Mogoșoaia, unde am schimbat trenul spre Constanța.

4 septembrie 1916

La ora 2:20 a.m. am ajuns în stația Fetești, unde am stat până la 6:40 a.m., de unde ne-am urmat drumul înainte. Am ajuns în gara Cernavodă la ora 10 a.m.; am debarcat și am luat drumul pe jos, spre Agigea, unde am dormit noaptea.

5 septembrie 1916

Se auzea bubuitul tunurilor, spre sud. La ora 12 a venit ordin să plecăm spre satul Cilibichioi (Satul nou). În acest sat am dormit noaptea. Erau 6 km până la frontul de luptă.

6 septembrie 1916

Așteptăm ordin să intrăm în luptă. Aici erau lupte groaznice, cum nu s-au mai văzut; zi și noapte veneau convoaie cu răniți, pe marginea șoselei, iar pe mijloc, ambulanțele și căruțele încărcate cu răniți, s-a ținut om de om, 2 zile și 2 nopți. Acești răniți erau din Regimentele 23, 63 și 35 Infanterie și din 7 Vânători; care puteau merge pe jos se duceau la gara Mejidia

IBRIS | We know books
 (Medgidia). La ora 7:30 a.m. am plecat la Peștera, spre linia de bătaie. Ajunși pe linia de luptă, așteptăm începerea focului.

7 septembrie 1916

Am intrat pe linia de luptă la ora 7 a.m., și așteptăm deschiderea focului dintr-un moment într-altul. Nu se auzea decât bubuitul tunurilor și pârâitul armelor. Primele jertfe ale Regimentului 62 Infanterie, în ziua de 7 septembrie, 4 morți și 3 răniți, la mitralieră și un car. Aceasta a fost pe la ora 11 a.m.

8 septembrie 1916

Ora 6 a.m.: Am început, din nou, bombardarea satului Cocargica. Aveam acum 6 morți și peste 20 răniți. Trebuie să-ncepem asaltul pentru ocuparea satului Cocargica.

9 septembrie 1916

Regimentul 62 Infanterie și Bateria au făcut tranșee, așteptând ordine.

10 septembrie 1916

Schimbam focuri de arme cu bulgarii, pe la ora 5 p.m. Au vrut să înainteze, dar au fost respinși de artileria noastră.

11 septembrie 1916

Așteptăm noi ordine, de la Brigadă, pentru ocuparea unei poziții. Avem peste 60 răniți și 15 morți. Am schimbat locul de tragere, după cum era ordinea, și am ocupat o foarte bună poziție.

13 septembrie 1916

Schimburi de focuri, de artilerie și infanterie, de ambele părți. Avem și noi o victimă a datoriei. Începând din nou bombardarea vreo câteva obuze de la inamic cad în apropiere de Baterie, și, la un moment dat, un pustiu de obuz, calibru mare, cade numai la 7 metri departe de Baterie, care, spărgându-se, a rănit pe soldatul Huzui Gheorghe; a fost ridicat numaidecât de brancardierii noștri pe targă și dus în satul Idris-Huius, unde erau ambulanțele diviziei. Starea numitului soldat era foarte gravă, fiind rănit în șira spinării.

15 septembrie 1916

Schimb de focuri de artilerie și infanterie de ambele părți.

16 septembrie 1916

Stăm pe poziție.

17 septembrie 1916

Idem.

18 septembrie 1916

Venit ordin să plecăm; am plecat cu Secția I la Regimentul 62 Infanterie pentru a întări flancul drept. Astăzi a început ofensiva noastră. Ajunși la Regimentul 62 Infanterie, ne-a spus ca să contramandăm, și am plecat, îndărăt, în sat. Cu Secția am așteptat ordin pentru a ocupa poziția.

20, 21, 22, 23 septembrie 1916

Am plecat, din nou, pentru a alege locul, spre a pune tunurile în Baterie. Am găsit un loc și așteptăm sosirea nopții, pentru a ne face tranșee, în pământ, și a ne așeza tunurile, spre a

IBDIS | We know
books
nu fi văzuți de inamic; însă, noaptea, am pierdut locul acela unde trebuia să ne fixăm, și a rămas să-l căutăm a doua zi.

23 septembrie 1916

Ora 10 a.m.: după ocuparea poziției, am deschis focul de Baterie, la care nu am primit nici un rezultat, fiind încadrați de focurile inamicului. Seara am aflat că am produs ravagii enorme în rândurile bulgarilor. Am încetat focurile la ora 8 seara, după ce terminasem de tras toate obuzele.

Ora 10 noaptea, am plecat cu sergentul Subțirică Bratu de ne-am adus muniție în locul celei trase.

24 septembrie 1916

Stat în defensivă.

25 septembrie 1916

Idem.

26 septembrie 1916

Ora 10 p.m.: am părăsit, noaptea, satul Cocargica, cu Bateria, pentru a merge la Bușteni (Predeal); ajunși în satul Mircea-Vodă a doua zi, ora 12 a.m.

27 septembrie 1916

S-a îmbarcat Bateria de la ora 12 până la 6 p.m.; și am plecat, cu trenul, spre Bușteni.

28 septembrie 1916

Am călătorit, cu trenul, pe linia Ciulnița – Călărași – Slobozia – Ploiești – Sinaia – Bușteni.

29 septembrie 1916

Ajunși la Bușteni, am primit ordin să plecăm, înapoi, spre Nehoiu, și, la ora 6, am cantonat, noaptea, în sat, la Fabrica Neahoiu. A doua zi ne-au repartizat la Regimentul 24 Infanterie, Divizia a 6-a.

30 septembrie 1916

Am trecut podul de la Fabrică, și ne-am așezat tunurile, pe poziție, în Nehoiu, iar chesoanele adăpostite în grădini, sub copaci. Aici am stat la un om ce suferea de picior de doi ani; două nopți am dormit la el. În celelalte nopți am dormit cu Dumbravă C. la o casă a unei femei ce avea 8 copii și bărbatul mobilizat aci; în toate nopțile se fabrica țuică, cu cazanul, și era bine din partea băuturii. În acest loc am stat până în seara zilei de 13 octombrie, ajunul Vinerei Mari; în această noapte am plecat cu tunurile, la poziție, la locul numit Gura-Siriului, 13 kilometri departe de Nehoiu și am descărcat muniția și am venit, înapoi, în satul Broasca, în jos, cam 3 kilometri, unde erau așezate tunurile. Am stat pe la case, fiindcă satul Broasca era evacuat de locuitori, fiindcă bătea inamicul cu tunuri de calibru mare. Eu locuiam în casa a trei neveste numite Ioana, Dagna și Dagna, care aveau bărbații mobilizați. Am stat degeaba până la 9 octombrie căutându-mi de cai și reparând grajdurile de la casele unde erau cantonați caii Bateriei.

9 octombrie 1916

Am trimis pe brigadierul Spânu, cu cele 4 căruțe, la Fabrica Nehoiași, pentru a aduce material de făcut grajduri pentru cai; pe aici a nins noaptea de 31/1 noiembrie, dar nu a ținut decât vreo 4 zile și s-a topit, făcându-se noroi, pe stradă.

15 noiembrie 1916

Am început a lucra cu Costache, și toți soldații, la grajduri și remiza de trăsură, sub poalele muntelui; am făcut grajduri pentru 73 de cai și remiza pentru 12 chesoane și 4 căruțe.

23 noiembrie 1916, miercuri

Am fost bătută cu obuze de calibru mare, dimineața; iar seara, pe la ora 6 p.m., am observat că artileria noastră prinde a se retrage în trap mare, și la 100 m tun de tun; inamicul a simțit retragerea și a început a bate satul Broasca într-un mod îngrozitor; era un adevărat iad de foc; chiar casa unde locuiam eu a fost aruncată în aer de obuze; grajduri și remize au fost făcute praf.

La orele 3 p.m. a venit soldatul Spacală Arsenie care a adus ordinul de la domnul locotenent să plec, cu atelajele și chesoanele, imediat, că ne retragem. Am luat muniția și tunurile și am pornit, la trap, spre Broasca. La ora 6 dimineața eu rămăsesem la urmă cu soldatul Tudorianu Ioan care a luat în spinare o bucată de carne, ce era pentru soldații trenului de luptă.

Pe șoseaua de la Nehoiși, înainte de Buzău, erau atâtea căruțe, chesoane și tunuri încât era ocupată toată șoseaua; mergând pe drum s-a pierdut, din coloană, soldatul Pătrașcu Nicolae, pe care l-am găsit în Buzău. Tot în acest drum s-au rupt hulubele de la chesonul 6 condus de soldatul Dușan Gheorghe.

24 noiembrie 1916

Seara am dormit în satul Buga. Plecarea a fost la ora 4, seara, și am dormit în satul Pârscova. De aici am urmat drumul spre Buzău, unde am ajuns în seara zilei de 26 noiembrie; și-am

tras în cuartir la un cârciumar; aici erau și caii trenului de luptă; peste noapte a început un vijor cu ploaie și zăpadă.

27 noiembrie 1916

Am plecat spre Silișteanca unde am stat și în zilele de 28 și 29, iar în ziua de 30 ne-am retras spre Rîmnicul Sărat. În Silișteanca am tras trăsurile la sergentul Iordachi Gheorghe, și am stat la masă la el; avea vin și țuică multă, și chiar toți sătenii aveau băutură; am dus-o foarte bine. În seara de 29 spre 30 ni s-a furat iapa sură și grasă, de la chesonul 9, al soldatului Mihai Toma.

În Rîmnicul Sărat am ajuns noaptea, și am tras bateria la o clădire nouă, unde am instalat toți caii, iar noi am dormit afară, lângă foc. A doua zi a trecut multă armată rusă, cazaci și infanterie, cântând din gură și cu muzica; și mergeau spre Buzău.

1 decembrie 1916

Am stat tot în Râmnicu.

2 decembrie 1916

Am plecat, la ora 3 p.m., spre Focșani. Ne-a apucat noaptea, și am dormit într-o poiană; dimineața am plecat spre Cucu. Am ajuns la ora 12, la Cucu.

3 decembrie 1916

Am plecat spre Focșani unde am stat în marginea Focșaniului până în ziua de 5 decembrie, când a venit ordinul să ne întoarcem, îndărăt, spre a ocupa pozițiile. Ne-am întors spre satul Cucu, și am trecut prin Râmnic. A doua zi am ajuns, seara, în satul Sgârçiți; aici am dormit în noaptea de 5-6 decembrie. Am

plecat spre Băbeni, unde am stat până seara, când ne-am întors, îndărăt, lângă satul Dedinlești. Noaptea de 6-7 decembrie am dormit într-o grădină cu pruni.

7-8 decembrie 1916

Am plecat prin Băbeni, în sus, spre munte, la poziție, însă am muncit mult, nefiind șosea bună, ci numai niște clisă grozavă. Abia noaptea am ajuns pe munte. Aici se aflau toate regimentele din Divizia a 6-a.

10 decembrie 1916

Am ocupat poziția. Sâmbătă noaptea am dormit în pădure; pe aici era zăpadă și frig, noaptea. Bateria a stat pe poziție în ziua de 12 Decembrie. Oamenii au făcut tranșee și bordeie, însă eu m-am întors în satul Băbeni, la trenul regimentului, după alimente.

13 decembrie 1916

Am sosit cu alimente pe poziție.

14 decembrie 1916

Am adus, iarăși, alimente, și, seara, la ora 6, am primit ordin de retragere; și ne-am retras. Retragerea a fost grea, drumul rău, prin pădure. Am venit în Băbeni, și, imediat, am plecat cu căruțele și chesoanele să-mi încarc muniția din Băbeni; și Bateria rămăsese în Băbeni, însă, imediat, a venit în Băbeni; și a plecat Bateria 10 Putna, care era înaintea la a noastră. Aici, în sat, stăteau jos și se odihneau două regimente din 10 Putna și 10 Siret.

În apropiere de 150 metri patrula germană prinse a trage, cu arme și mitraliere, și era foarte rău, că se făcea ziuă. Ieșind din satul Băbeni am apucat la stânga, pe drumul lucrat de ruși,

fiindcă șoseaua Buzău-Râmnic era ocupată de inamic, așa că, prin pârau, și pe acest șes, inamicul era să ne omoare și să ne captureze toată bateria, de nu mă purtam eu cu sergentul Anca să aducem caii din deal și să punem în cai. Era deal mare foarte, și dura cam 500 de metri; aici fluierau gloanțele, pe la urechile noastre, și tunurile; cum s-au zărit zorile, au prins a ne bate. Eu mă dădusem jos, de pe cal, pentru a nu fi lovit. Am scos toate tunurile, căruțele și chesoanele din mâna inamicului, din gloanțe, însă căruța, cu bucătăriile de campanie, fiind condusă rău de conductorul Dragomir Cristea, care a nămolit-o, în pârau, nefiind nici boii aproape, a fost capturată de inamic, cu 5 cai, trei bucătării de campanie, două hamuri noi, ranițele lui Dumbravă și ale celorlalți, pături și lada cu scule lemnoase. Aci, numai Dumnezeu ne-a păzit: inamicul era la 20 de metri de noi. Dumbravă era să fie prins, dar nemții, când au dat de pâine bună, albă, s-au prins a certa și a se bate, de la pâine. În acest moment Dumbravă a șters-o, și când au prins de veste ei, el era departe, la o sută de metri; și au prins a striga: „Halt”; el a scăpat, însă Cristache a rămas la inamic.

După ce am urcat dealul, mare de 500 de metri, ne-am retras într-un șanț, și a început a ne bate inamicul cu șrapnele și obuze. Am urcat dealul și am stat la Oratia. Noaptea de 15-16 decembrie am dormit în satul Slobozia Bradului, moșia Domnului Șuțu.

16 decembrie 1916

La ora 2 a.m. am mers până la Plăinești Cucu. Am stat până la ora 12 a.m. Am plecat în Golești unde am stat sâmbătă și duminică, adică 16 și 17 decembrie. În ziua de 18 au minat ai noștri podul ce trecea trenul pe el, și i-au dat foc, aruncându-l în

IBDIS | We know
books

aer. Noi am tras frică mare de acest bubuit, fiindcă s-au spart toate geamurile la școală; și era zorii zilei.

18 decembrie 1916

Am plecat la Focșani și m-am oprit, aici, în marginea orașului, cu Dumbravă; și am ales un car pentru boi în locul căruței capturate de inamic. Ne-am fixat în curtea Regimentului 1 Cetate, cu bateria. De la Focșani am plecat în satul Făurei; aici am stat 2 zile. Era chiar în ziua de Ignat, când se taie porcii, la țară. Am tăiat și noi mai mulți porci, de la o curte. Rușii ne-au întrecut în tăiatul porcilor.

Joi, dimineața, la ora zece, am mers până aproape de Mărășești. De aici am plecat spre Țifești, și am mers spre comuna Bătinești. Am ajuns la ora 3, și am tras la curtea lui Voicu. Am stat aici joi, vineri și sâmbătă în nopțile zilelor de 22, 23, 24; s-a adus vin mult și s-au îmbătat toți oamenii.

24 decembrie 1916

Am stat pe loc.

25 decembrie 1916

Am fost la slujbă, la biserică, și, numai bine ne-am întors, n-am avut timp nici să mănânc bine, și ne-am pomenit cu ordinul de înhămare; și am plecat spre Panciu. În ziua aceasta a nins grozav, se topea zăpada și ne-am udat rău. Am sosit în Satul Nou unde am dormit noaptea de 26 spre 27 decembrie. De aici am plecat și am ajuns în satul Crucea de Jos. Mergând spre acest sat am văzut cum curgea vinul, pârâu, prin șanțurile de pe marginea șoselei.

Am sosit în satul Crucea de Jos în ziua de Sfântul Ștefan, a treia zi de Crăciun. Aici erau vase pline cu vin din care am băut toți cât am putut; și am petrecut foarte bine.

În 28 decembrie am plecat, de aici, la ora 2:30. În comuna Panciu am cantonat la un evreu ce se numea Haim. Aici am stat pe loc în ziua de 29-30 decembrie.

30 decembrie 1916

În satul Frecăței; de aici am mers la Fitionești, unde am dormit în noaptea de 30-31 decembrie. La 31 decembrie, ora 6, ne-am întors, înapoi, prin satele Păunești, Ruginești, Domnești, orașelul Adjud, Urăchești Cornățelul, și am ajuns la Coțofănești în seara zilei de 1 ianuarie 1917.

Zilele de 29, 30 și 31 le-am făcut în marș, pe drum, prin satele de mai sus.

Eram la Fitionești în seara zilei de 30 spre 31 când umblau copiii mici, cu plugușorul: era noaptea de 31 spre 1 ianuarie. Când a înserat eram între satele Păunești și Ruginești, se vedeau copii mari umblând cu plugușorul. Aici, am dormit în seara de Anul Nou, adăpostiți între niște copaci. Era vânt mare și vreme urâtă. Am muncit până la ora 12 noaptea de am scos căruțele de pe șoseaua rea, cu clisă; înțepenisem toate tunurile și chesoanele, iar căruțele cu câte 6 cai abia le-am adus până la locul unde ne fixasem tunurile și chesoanele.